

"Demə ki, keçdiyi ciğirlər kəsə, Otaqdan başlayıb, otaqda bitər, Otuz il sınıfıdə var-gəl edibsə, Bəlkə də yol gedib Magellan qədər..."

(Musa Yaqub)

Beş-altı aydan sonra bizim
əyani tanışlığımızın 40 yaşı ta-
mam olur. Böyük müddətdir,
necə deyərlər, bir ığidin
ömrüdür. Geri boylananda yeg-
anə təəssüfləndiyim vaxtin çox
süretle keçməsidir, sənki dünən-
dir, düşünəndə yuxu kimi gəlir...
O zaman mən Zaqatala rayonu
Muğanlı orta məktəbinin IX sin-
fində oxuyurdum, Sabir müəllim
isə qonşu Qandax kənd məktə-
binin direktoru idi. Həmin 1986-
da Azərbaycan KP MK-nin
müvafiq qərarı ilə Xalq şairi Sə-
med Vurğunun anadan olmasi-
nin 80 illiyi bütün ölkəboyu
böyük təntənə ilə keçirildi. Bиз-
de isə bir ilk baş vermişdi: res-
publikası rəhbərliyindən, Yəzilər

publika rəhbərliyindən, Yazıçılar Birliyindən, mərkəzi mətbuatdan ünlü isimlərin qatıldığı möhtəşəm tədbiri nə partiya funksioneri, nə incəsənət xadimi, nə dehansısa tanınmış pedaqqoq idarəedirdi; belə məsul vəzifə Qandax məktəbinin dörd nəfər (2 oğlan, 2 qız) X sinif şagirdinə həvəle olunmuşdu. Vurğulanan faktın özü hər şeyin dəqiqiklə ölçülüb-biçildiyi, zərrebinlə nəzərdən keçirildiyi, sözün dəyər-dən düşmədiyi, ictimai rəyin, mədəni-kültəvi tədbirlərin böyük gücünə, təsirinə önem verildiyi ötən əsrin səksənlərinde kiçik kənddəki təhsil ocağının kollektivinə, direktoruna böyük etimadın sübutudur və şübhəsiz ki, Sabir Qurbanov bu diqqəti, hörməti, məhəbbəti öz dərin savadı, zəhmətkeşliyi, müdrikiyi, zəngin idarəcilik təcrübəsi ilə qazanmışdı.

Sözügeden tədbirlərdə AYB-ni Xalq yəziçisi Vüdadi Babanlı və şair İlyas Tapdıq təmsil edirdilər. Aşağı Tala kənd orta məktəbində, S. Vurğun adına təsərrüfatın idarəsinin həyətində başlayan yüksəksəviyyəli yubiley mərasimləri rayon Mədəniyyət evində, ayrı-ayrı təhsil, sənət məkanlarında neçə gün davam etdi və partiya komitəsinin akt zalında yekunlaşdı. Görkəmlı şairin həyat və yaradıcılığı ilə bağlı esas məruzə fəlsəfə doktoru Həşim İsmayılova tapşırılmışdı. İkinci katib Rəhile Əhmədova, RPK təbliğat-təşviqat şöbəsinin müdürü Hümbət Bayramov, Maarif şöbəsinin müdürü Saleh Qaziyev, təcrübəli pedagoqlar Ramazan Tahirzadə, Məhəmməd Osmanov, Tahir Məmmədov, Xuraman Ələsgərova ədəbi-bədii müzakirələrin dolğunluğu üçün əllərindən gələni eşirgəmedilər. Rəhmətlik ağsaqqal partkom Məhəmməd Poladovun çıxışında Babanlının adını unudub ("İlyas müəllimlə Tapdıq müəllim bizim əziz qonaqlarımızdır") bir nəfəri iki şəxs kimi təqdimatı, bunu təbəssümle qarşılıyan Vüdadi müəllimin ilk həkəməklərinin Suri imzaları ilə yox

hekayələrini Şıxlı imzası ilə yazdı, sonradan dəfələrlə İsmayıllı Şıxlı ilə sehər salındığına görə təxəllişləsini dəyişdiyi barədə söhbəti də o yorğun, amma gözəl və yadda qalan günlərin dodaq-qacırı xatirələrindəndir.

Artıq yavaş-yavaş qocalığa doğru gedən və hərdən xəyanət edən yaddaşının qırx il əvvəlki saxlancını təzeləməkdə məqsədini Sabir müəllimin üstün təşkilatçılığı ile yanaşı, uca şəxsiyyətini, insanı fizikiyyətlərini də öncə məzənnələrini təqdim etməkdir. Həmin silsilə tədbirlərdə hamının ürəyi dolu idi, vax-

MUƏLLİM LƏR MÜƏLLİM SABIR QURBANOV

Şagirdlerinin, tələbələrinin - yetişdirdiyi kamil insanların, mütəxəssislərin sonsuz diqqət, sevgi və ehtirəmi onun ömrünüə ömür caladı.

ta nəzərət, rəqlamentə riayət xeyli çətinləşmişdi. Yuxarılar məruzəcindən müəyyən ümumi-leşdirmələr xahiş edirdilər, bəzi natiqlərin çıxışları az qala ixtisara düşəcəkdi... Lakin onun ağsaqqal vasitəciliyi ilə bütün problemlər həllini tapdı, çünki dahi Səməd Vurğun barədə deyiləcəklər zamandan əvvəl, əsl ədəbiyyat təessübkeşinin böyük ürəyinə siğmişdi. Və tə-�əbkər publika qarşısında mən də kasib söz xurcunumdan bir-iki şeir söylədim, dəyəsən həttə alqışlandırm da...

Qarşidan S.Qurbanovun ssenarı müəllifliyi və rəhbərliyi ilə bir sıra milli və maraqlı tədbirlər, o cümlədən 1988-ci ilin Novruz şənlikləri gəldi. Artıq Zaqatalada dərc olunan "Qırmızı bayraq" qəzətinin ştatdankənar müxbiri kimi bəndeyi-həqir də sözügedən hadisələrin canlı şahidinə çevrildi. Yaddaqlanın mərasimlərin təşkilində məktəblilərə Zaqatala İHB-nin nümayəndəsi Harun Əsgərov, o vaxt SSRİ-də en gənc təsərrüfat rehberi Mübariz Şabanov, müavini rəhmətlik İsmayıllı kişi, ağsaqqal Qurban dayı, onun oğlu mərhum iş adamı Rəfaıl Məmmədov, təşkilatçı İbrahim Bayramov, Xanoğlan müəllim, Qandax, Faldar, Kəpənəkçi kendlərinin əhalisi de köməklək göstərdiyindən, miqyas akt zallarına yerleşməyib stadionlara çıxdı. Mübaliğsiz, tam səmimi sözümdür, men sonralar heç vaxt heç yerde o gözəllikdə Novruz görmədim. Bir yandan hələ işğalsız və şəhidsiz baharın ılıq nəfəsi, digər tərəfdən müttəfiq respublikalarda milli oyanış zəminində ümumittifaq səviyyəsində yumşalmalar ürkəkləri sevinc hissi ilə doldurmuş, damarlarda qanı coşdurmuşdu. Nə gizlədim, yaşı adamların gözündə "Şixəli Qurbanov taleyi"ndən doğan narahatlıq, qorxu da vardi. Sabir Qurbanov isə meydandan çekilmədi və xalqın öz tarixi keçmişinə qayıdlılarından, bu özünüdərk prosesində gərəkliliyindən xeyli

Bu mənəda qəhrəmanımızı sözlə, ədəbiyyatla yanaşı, həm də millet cəfəkeşini saymaq mümkündür. Onun təkcə Araz deyil, adları sadalanan kəndlərin ətəklərindən axan Alazanın (Qanix) o tayında - Gürçüstandakı soydaşlarımızdan ötrü də neçə qəribəsdiyini, nisgilləndiyini görmüşüm. Zaqatala yeniyetmələrini - direktor, müəllimlərlə olaraq çalışdığı təhsil ocağının şagirdlərini Marneuli, Bolnisi, Qardabani rayonlarının azerbaycanlı yaşıyış məntəqələrinə apardığı

səfərlərə, oradakı məktəblərdə keçirdiyi görüşlərə qatılmışam. Və əmin olmuşam ki, gənc nəsillərin yalnız elmi, savadı, peşə hazırlığı üçün yox, həm də vətənpərvərliyi, milli duyguları, dünyagörüşünün formalşaması nəminə çalışır.

Qurbanov Sabir Əhməd oğlu 1939-cu il iyulun 10-da Zaqatala rayonunun Kəpənəkçi kəndində dünyaya göz açıb. İki qız övladdan sonra gelişmiş ilə hamını sevindirib. Kəpənəkçi kənd ibtidai məktəbinde dördillik (1948-1952), sonra isə "İşiq məbədi" sayılan Qandax kənd orta məktəbinde ümumi orta təhsil (1952-1958) alıb. Daha sonra o dövrün məşhur elm ocağı Zaqatala Pedaqoji Texnikumunda (1958-1960) "İbtidai sinif müəllimi" ixtisasına yiyələnib. Yengiyən kənd yeddiyənlik, Mosul kənd orta məktəblərinde sinif müəllim işləyib. 1962-ci ildə işdən ayrılmamaqla Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun Azərbaycan dili və ədəbiyyatı fakültəsinə daxil olub.

1970-ci ildən 1996-ci ilə qədər Qandax orta məktəbində direktor, 1996-2011-ci illərdə Kəpənəkçi kənd məktəbində dil-ədəbiyyat müəllimi kimi çalışıb. Daha sonra Azərbaycan Müəllimlər İnstytutunun Zaqatala filialında pedaqoji fəaliyyət göstərib "Ümumi dilçilik", "Ədəbiyyatın nezəriyyəsinə giriş", "Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi", "Ədəbiyyatın tədrisi metodikası", "Dünya ədəbiyyatı", "Azərbaycan ədəbi tənqidinin tarixi" fənlərindən mühəzirə oxuyub, seminar və imtahalar anar.

hanılar aparıb.
Sabır müellim hem də gözə
ailə başçısı, qayğışəs atadır.
1962-ci ildə Lalezər Musaxan
qızı Əhmədova ilə ailə həyatı
qurub. Beş övlad böyüdüb tər-
biyyə ediblər. Səyda, Rəxtiyyər

Əliyar, Vüqar, Rəna. Vüqarın vaxtsız vəfatından sarsılsıda, əyilməyib, digər uşaqlarına, nə vələrinə, şərəfli müəllim peşəsinə, xalqın balalarını savadlandırmada sevgisi ilə təskinlik tapıb.

Atası Əhməd Hacı Şaban oğlu, anası Yeter Hacı İbrahim-xəlil qızı, bacıları Gözəl və Güllərə xanıma söhbetlərində, müsahibələrində, yazılarında da im tükənməz məhəbbətini bildirir. Onlarla yanaşı, xüsusi ehtira mını izhar etdiyi müəllimləridir. İbtidai və orta məktəblərde Ərif və Məhəmməd Babayev qardaşları, Səlim Məmmədov (Faldar), İsləm Yunusov (Muğanlı), Allahverdi Xəlilzadə, Məmməd Əfəndiyev, Ziya Bayramov (Qandax), Talib Talibov (Şəhərli) və digərlərindən.

(Muğanlı), Soltan Kazimova, Lətifə Sofiyeva (Zaqatala şəhəri); texnikumda Əziz Abbasov, Fazil Əfəndiyev, Mina Əfəndiyeva, Əliyar Məmmədov, Sona Səfərəliyeva, Ələkber Muradov, Bayraməli Ələkbərov və başqları; ali məktəbdə akademik Əbdüləzəl Demircizadə, Xalq yazıçısı İsmayıllı Şixli, professorlar Zeynə Tağızadə, Azər Hüseynov, Həsən Mirzəyev, Feyzulla Qasımov, Əməkdar elm xadimi Paşa Əfəndiyev, Kövsər Tanrıverdiyeva və adlarını qeyd edə bilmədiyi daha neçə-neçə müəlliminin unudulmaz xatirəsi ürəyində yaşayır. S.Qurbanovu peşəkar səviyyəyə yüksəldən ibtidai dən ali tehsilə öz müəllimlərini böyük qədirdənliliklə yad etməsi və onları həyat ideallı seçməsidir.

O, dostluqda, yoldaşlıqda da
daim sədaqətli olub, haqq-sala-
ma dəyər verib, keçmiş əlaqlə
unutmayıb, nəinki tanıdığı, kə-
nar, yad insanlardan belə,
bəcərdüü kəməvi əsirgəməyi b.

bacardigi komseyi esitigeri meyib.
Bir neca kalma da aqsaqqala

pedaqoqu həyata bağlayan, ona yaşam stimulu veren digər məsələ - müdrik qələmi, publisistikası barədə... Qocalıqdan, vücudunun fiziki zəifliyindən yatağa düşəndə belə, sevimli yaradıcılığından əl çəkmədi. Yaxşı yadimdadır, keçən ilin avqustunda ailə üzvləri mənə telefon açıb növbəti məqalənin oxuculara təqdimatına kömək istədilər. "Ulu muğamın sirli-sehrlü dünyası" sərlövhəli irihecmli məqalə (Baba uzanıqli vəziyyətdə diqətə eəmiş, nəvelər qələmə almışdılar) respublika mətbuatında işıq üzü gördü.

Ümumilikdə isə Sabir müəllimin respublika mətbuatında 7-si elmi məqalə olmaqla coxsayılı yazıları - "İmtahan yaxınlaşır", "Müasir tələblər", "Əsas meyar", "Siz hərdəniz, məzunlar?", "Poeziya baharı", "Kəpənəkçi (Zaqatala) ulusunda folklor nümunələri", "İlyas Əfəndiyev - 100", "Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kursunun tədrisində müəhazirə üsulunun imkanlarından istifadə yolları", "Xoşbəxt taleli yaçıçı" və digər əsərləri dərc edilib. O, "Atam, anam və mən", "Zaqatalanın qədim yaşayış məskənlərindən biri - Kəpənəkçi kəndi haqqında", Dədə Qorqud işığında Kəpənəkçi - qədim yurdum mənim", "Xatirə" kitablarının müəllifidir. "Heydər Əliyev və Azərbaycan dil", "Nizami Gəncəvi - 850", "Heydər Əliyev və Azərbaycan ədəbiyyatı", "Məhəmməd Füzuli - 500", "Hüseyn Cavid - 110", "Xalq şairi Zəlimxan Yaqubla görüş" və sair tədbirlərin təşəbbüsüsü və rəhbəri olub. 2003-cü ildən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü, 2009-cu ildən Zaqatala rayon Ağsaqqallar Şurasının sədr müaviniidir.

Sabir Əhməd oğlu haqqında
çox danişmaq, yazmaq
mümkündür. Təkcə bir faktı vü-
rəgulamaq kifayətdir ki, artıq doq-
quzunu onilliyi xirdalayan möh-
təşəm ömrün 70 ilə yaxını uşaq-
ların, yeniyetmə və gənclərin el-
mine, tərbiyəsinə, dünyag-
örüşünə sərf edilib. Yüzlərlə ye-
tirməsi məktəb direktoru, təhsil
şöbəsinin müdürü, bələdiyyə səd-
ri və digər sahələrdə rəhbər və-
ziflərde çalışır. Ən başlıcası isə
o, müəllimlər müəllimidir və kam-
mil insan yetişdirir. Tabeçiliyin-
dəkilərə, şagirdlərinə hörmətlə
yanaşar, münimyyətlə hər hansı
bəşər övladını şəxsiyyət kimi qə-
bul edərdi. Düşünəndə heyretlə-
nirəm, adam nə qədər ge-
nişürəkli, səviyyəli, bütöv olar ki,
bir orta məktəb şagirdini zəif ciz-
ma-qaralarına görə şair, jurna-
list, yazar adlandırsın, o qapıdan
girəndə ayağa qalxın, beləcə,
təkmilləşməyə, daha yaxşı yazı-

lara ruhlandırsın...

Mən bu insanı həmişə tufanlı, dumanlı dənizdə gəmilərə yol göstərən mayak, zülməti işıqlandıran bir şam, çıraq, işıq kimi təsəvvür edirəm. İndi ağbirçək həyat yoldaşı və qedirdən ovladları Zaqtala rayonunun Kəpənəkçi kəndində onun çarpayışının yanında, qulluğundadırlar. Zamanın küləkləri şahə qalxıb o nuru söndürə də bilər, gücləndirə də... Ancaq bir təsəllimiz var ki, Sabir müəllim coxsayılı şagird və tələbələrinin qəlbində daim sənməz diqqət, hörmət, məhəbətə anilacaq və deməli, əbədi

yaşayacaq.
86 yaşın mübarək, əziz Us-
tacı illah!

***Qurban Cəbrayıl
"Mədəniyyət"
iurnalının redaktoru***